
Idei de îmbunătățire, prezentare și interpretare a naturii și biodiversității locale din zona Lacului Morii, sector 6 București

Biol. Călin Hodor
Lector. Dr. Ana Maria Corpade

CUPRINS

Introducere.....	4
METODA.....	4
REZULTATE.....	5
Vegetația.....	5
Specii de păsări.....	7
Specii de fauna altele decât păsări.....	17
PROPUNERI DE AMENAJĂRI PENTRU EDUCAȚIE ECOLOGICĂ.....	19
I. Traseu tematic-educativ	19
Descriere.....	19
Amplasare.....	20
I. Turnuri de observații ornitologice.....	20
Descriere.....	20
Număr și amplasare	20
II. Observator ornitologic la sol.....	21
Descriere.....	27
Număr și amplasare	27
III. Creșterea în suprafață a zonei stufizate	28
Descriere.....	28
Număr și amplasare	28
IV. Adăposturi lilieci	29
Descriere.....	29
Număr și amplasare	29
V. Plantarea spațiilor verzi de pe diguri	30
VI. Platforme plutitoare pentru cuibărirea chirelor și pescărușilor	30
Descriere.....	30
Număr și amplasare	31
VII. Amenajarea <i>Insulei</i>	31
VIII.1. Construirea unui centru de vizitare cu punct de alimentație publică tip cafenea	31
Descriere.....	31
Număr și amplasare	32
VIII.2. Construirea unei colonii artificiale pentru lăstuni de mal	32
Descriere.....	32
Număr și amplasare	33
VIII.3. Realizarea unei „Grădini a polenizatorilor”	34

Descriere.....	34
Număr și amplasare	34
VIII.4. Realizarea unui „iaz sălbatic”	34
Descriere.....	34
Număr și amplasare	34

Introducere

Lacul Morii, cel mai mare lac din București, are o importanță mare pentru biodiversitatea Sectorului 6 și a capitalei.

În timpul migrațiilor de primăvară și toamnă s-au observat un număr mare de specii de păsări, uneori în număr mare de exemplare care folosesc Lacul Morii ca loc de popas, iar în timpul iernii, atunci când suprafața lacului nu este acoperită de gheață, este unul dintre cele mai importante locuri de hrănire și odihnă pentru păsările acvatice sedentare sau oaspeți de iarnă și unul dintre cele mai importante „dormitoare” de pescăruși din capitală.

Lacul Morii este un obiectiv foarte des vizitat de ornitologii și pasionații de natură din București și cei aflați în vizită. Aceștia au identificat până în prezent un număr mare de specii printre care și unele puțin comune sau rare pentru România cum sunt: rața cu cap alb (*Oxyura leucocephala*), rața catifelat (*Melanitta fusca*), pescărușul negru (*Larus marinus*) sau pescărușul cu trei degete (*Rissa tridactyla*).

METODA

Zona a fost vizitată de 3 ori, în data de 31 martie, în data de 12 aprilie și în data de 27 mai 2022 și a fost parcurse transecte cuprinse între *Promenada Chiajna*, locul de vărsare al Dâmboviței în Lacul Morii și *Barajul Lacul Morii*, cuprinzând și *Insula* în acest fel putând fi identificate arii de implementare a ideilor de îmbunătățire, prezentare și interpretare a naturii și biodiversității locale (fig. 1)

Figură 1 Transect parcurs

În aceste vizite au fost efectuate observații ornitologice, herpetologice, de nevertebrate și botanice și au fost identificate unele locații pentru amplasarea elementelor de conservare, prezentare și interpretare pentru public a biodiversității din zona lacului.

REZULTATE

În urma vizitelor în teren și ale analizei materialelor bibliografice, biodiversitatea zonei este redată ai jos, pe categorii de organisme.

Vegetația

Vegetația acvatică a Lacului Morii este foarte săracă în comparație cu cea a lacurilor naturale din câmpie. Cu excepția unei singure suprafețe mici acoperite cu stuf, *Phragmites australis*, vegetația palustră este aproape inexistentă. În aceasta mică suprafață apar și alte plante acvatice cum sunt *Lemna minor*, *Lemna trisulca*, *Potamogeton natans*.

Zona mlăștinoasă și a canalului din vecinătatea sud-vestică este mult mai bogată în specii acvatice și palustre aici putându-se întâlni specii ca: *Alisma lanceolatum*, *Butomus umbellatus*, *Carex acutiformis*, *Carex vulpina*, *Carex riparia*, *Cyperus fuscus*, *Cyperus glomeratus*, *Hydrocharis morsusrae*, *Juncus inflexus*, *Juncus compressus*, *Lysimachia nummularia*, *Mentha longifolia*, *Mentha pulegium*, *Ranunculus repens*, *Ranunculus trichophyllus*, *Rumex palustris*, *Eleocharis palustris*, *Lemna minor*, *Lemna trisulca*, *Phragmites australis*, *Persicaria amphibia*, *P. lapathifolia*, *P. maculosa*, *Schoenoplectus lacustris*, *S. tabernaemontani*, *Typha latifolia*.

Pe digurile înierbate se întâlnește o vegetație ruderală dominată de *Botriochloa ischaemum* în care au fost identificate și *Artemisia austriaca*, *Bromus hordeaceus*, *Cephalaria transsylvanica*, *Cichorium intybus*, *Chondrilla juncea*, *Carduus acanthoides*, *Plantago lanceolata*, *Petrorhagia prolifera*.

Alte specii identificate în zonă au fost: *Ambrosia artemisiifolia* specie invazivă răspândită pe suprafețe destul de mari, *Artemisia annua*, *Bromus tectorum*, *Ailanthus altissima*, *Morus alba*, *Cephalaria transsylvanica*, *Petrorhagia prolifera*, *Galium humifusum*, *Erigeron annuus*, *Xanthium italicum*, *Daucus carota* subsp. *carota*, *Euphorbia maculata*, *Lolium perenne*, etc.

În crăpăturile din malurile de beton, au fost găsite *Ambrosia artemisiifolia*, *Artemisia annua*, *Bromus tectorum*, *Cephalaria transsylvanica*, *Petrorhagia prolifera*, *Galium humifusum*, *Erigeron annuus*, *Xanthium italicum*, *Daucus carota* subsp. *carota*, *Euphorbia maculata*.

Specii de păsări

Nume științific	nume românesc	OUG 57	Directiva Pasari (conform 2009/147/EC)	iar na	migrații (toamnă/pri măvară)	va ra	accid ental	luciu apă	st uf	maluri beton	diguri înierbate/pajiște/zone locuite/grădini
<i>Gavia arctica</i>	Cufudar polar	anexa 3	anexa 1	X	X			X			
<i>Gavia stellata</i>	Cufundar mic	anexa 3	anexa 1	X	X			X			
<i>Podiceps cristatus</i>	Corcodel mare			X	X	X		X			
<i>Podiceps grisegena</i>	Corcodel cu gat rosu				X			X			
<i>Podiceps nigricollis</i>	Corcodel cu gat negru				X			X			
<i>Tachybaptus ruficollis</i>	Corcodel mic	anexa 4B			X	X		X			
<i>Phalacrocorax carbo</i>	Cormoran mare			X	X	X		X			
<i>Microcarbo pygmeus</i>	Cormoran mic	anexa 3	anexa 1	X	X	X		X	X	X	
<i>Egretta garzetta</i>	Egreta mica	anexa 3	anexa 1		X	X		X	X	X	
<i>Ardea alba</i>	Egreta mare	anexa 3	anexa 1		X					X	

<i>Ardeola ralloides</i>	Starc galben	anexa 3	anexa 1		X					X	
<i>Ardea cinerea</i>	Starc cenușiu				X					X	
<i>Nycticorax nycticorax</i>	Starc de noapte	anexa 3	anexa 1		X				X	X	
<i>Ixobrychu s minutus</i>	Starc pitic	anexa 3	anexa 1								
<i>Plegadis falcinellus</i>	Tiganus	anexa 3	anexa 1		X				X	X	
<i>Ciconia ciconia</i>	Barza alba	anexa 3	anexa 1		X						X
<i>Cygnus olor</i>	Lebada de vara		anexa 2B	X	X	X		X			
<i>Anas platyrhynchos</i>	Rata mare	anexa 5C, 5D	anexa 2A,3A	X	X	X		X	X	X	
<i>Anas strepera</i>	Rata peștrită	anexa 5C	anexa 2A		X			X			
<i>Anas acuta</i>	Rata sulitar	anexa 5C, 5E	anexa 2A,3B	X	X			X			
<i>Anas penelope</i>	Rata fluierătoare	anexa 5C, 5E	anexa 2A,3B	X	X			X			
<i>Anas crecca</i>	Rata mică	anexa 5C, 5E	anexa 2A,3B	X	X			X	X	X	
<i>Anas querquedula</i>	Rata caraitoare	anexa 5C			X			X			
<i>Anas clypeata</i>	Rata lingurar	anexa 5C, 5E	anexa 2A,3B	X	X			X			

<i>Tadorna tadorna</i>	Califar alb				X			X			
<i>Alopochen aegyptiacus</i>	Gasca egipteană						X	X		X	
<i>Netta rufina</i>	Rata cu ciuf		anexa 2B		X			X			
<i>Aythya fuligula</i>	Rata motată	anexa 5C, 5E	anexa 2A,3B		X			X			
<i>Aythya ferina</i>	Rata cu cap castaniu	anexa 5C, 5E	anexa 2A,3B		X			X			
<i>Aythya nyroca</i>	Rata roșie	anexa 3	anexa 1		X			X			
<i>Bucephala clangula</i>	Rata sunătoare	anexa 5C	anexa 2B	X	X			X			
<i>Clangula hyemalis</i>	Rata de gheturi		anexa 2B	X	X			X			
<i>Melanitta fusca</i>	Rata catifelată		anexa 2B	X			X	X			
<i>Mergus albellus</i>	Fereștras mic		anexa 1	X	X			X			
<i>Oxyura leucocephala</i>	Rata cu cap alb	anexa 3	anexa 1	X				X			
<i>Buteo buteo</i>	Sorecar comun			X	X		X				X
<i>Accipiter gentilis</i>	Uliu porumbar			X	X		X				X
<i>Accipiter nisus</i>	Uliu pasărar			X	X						X

<i>Circus aeruginosus</i>	Erete de stof	anexa 3	anexa 1		X	X					X
<i>Falco tinnunculus</i>	Vanturel rosu	anexa 4B		X	X	X					X
<i>Phasianus colchicus</i>	Fazan	anexa 5C, 5D	anexa 2A,3A	X	X	X					X
<i>Fulica atra</i>	Lisita	anexa 5C, 5E	anexa 2A,3B	X	X	X		X	X	X	
<i>Gallinula chloropus</i>	Gainusa de balta	anexa 5C	anexa 2B	X	X	X		X	X	X	
<i>Vanellus vanellus</i>	Nagat		anexa 2B		X						X
<i>Charadrius dubius</i>	Prundaras gulerat mic				X					X	
<i>Calidris ferruginea</i>	Fugaci roscat				X					X	
<i>Calidris alpina</i>	Fugaci de tarm				X					X	
<i>Calidris minuta</i>	fugaci mic		4B		X					X	
<i>Philomachus pugnax</i>	Bataus	anexa 5C, 5E	anexa 2A,3B		X					X	X
<i>Actitis hypoleucos</i>	Fluierar de munte	anexa 4B		X	X					X	
<i>Tringa nebularia</i>	Fluierar cu picioare verzi	anexa 3	anexa 1		X					X	
<i>Tringa erythropus</i>	Fluierar negru				X					X	

<i>Gallinago gallinago</i>	Becatina comuna	anexa 3	anexa 1		X					X	
<i>Lymnocyptes minimus</i>	Becatina mica	anexa 5C, 5E	anexa 2A,3B		X					X	X
<i>Recurvirostra avosetta</i>	Ciocitors		2B		X					X	
<i>Himantopus himantopus</i>	Piciorong	anexa 3	anexa 1		X					X	
<i>Larus marinus</i>	Pescarus negru		anexa 2B	X					X		
<i>Larus fuscus</i>	Pescarus negricios		anexa 2B	X					X		
<i>Larus argentatus</i>	Pescarus argintiu		anexa 2B	X			X		X		
<i>Larus cachinnans</i>	Pescarus pontic		anexa 2B	X	X		X		X		
<i>Larus michahellis</i>	Pescarus cu picioare galbene			X	X		X		X		
<i>Larus canus</i>	Pescarus sur		anexa 2B	X					X		
<i>Ichthyophaga melanocephalus</i>	Pescarus cu cap negru	anexa 3	anexa 1		X				X		

<i>Chroicoce phalus ridibundus</i>	Pescarus razator		anexa 2B	X	X	X		X	X		
<i>Rissa tridactyla</i>	Pescarus cu trei degete			X			X	X			
<i>Hydrocoloeus minutus</i>	Pescarus mic	anexa 3	anexa 1		X			X			
<i>Chlidonias niger</i>	Chirighita neagra	anexa 3	anexa 1		X			X			
<i>Chlidonias leucopterus</i>	Chirighita cu aripi albe				X	X		X			
<i>Chlidonias hybridus</i>	Chirighita cu obraz alb	anexa 3	anexa 1		X			X			
<i>Sterna hirundo</i>	Chira de balta	anexa 3	anexa 1		X	X		X			
<i>Columba livia f. domestica</i>	Porumbel domestic		anexa 2A	X	X	X					X
<i>Columba palumbus</i>	Porumbel gulerat	anexa 5C, 5D	anexa 2A,3A	X	X	X					X
<i>Streptopelia turtur</i>	Turturica	anexa 5C	anexa 2B		X						X
<i>Streptopelia decaocto</i>	Gugustiuc	anexa 5C	anexa 2B	X	X	X					X
<i>Cuculus canorus</i>	Cuc				X	X					X
<i>Athene noctua</i>	Cucuvea	anexa 4B									
<i>Asio otus</i>	Ciuf de padure										

<i>Apus apus</i>	Drepnea neagra				X	X					X
<i>Apus pallidus</i>	Drepnea palidă				X	X	X				X
<i>Alcedo atthis</i>	Pescaras albastru	anexa 3	anexa 1	X					X	X	
<i>Merops apiaster</i>	Prigorie	anexa 4B			X	X					X
<i>Upupa epops</i>	Pupaza	anexa 4B			X	X					X
<i>Dendroco pos syriacus</i>	Ciocanitoare de gradini	anexa 3	anexa 1	X	X	X					X
<i>Jynx torquilla</i>	Capintortura	anexa 4B			X						X
<i>Galerida cristata</i>	Ciocarlan			X	X	X					X
<i>Alauda arvensis</i>	Ciocarlia de camp	anexa 5C	anexa 2B		X	X					X
<i>Riparia riparia</i>	Lastun de mal				X	X					X
<i>Hirundo rustica</i>	Randunica				X	X					X
<i>Delichon urbicum</i>	Lastun de casa				X	X					X
<i>Anthus spinoletta</i>	Fasa de munte			X	X					X	X
<i>Motacilla flava</i>	Codobatura galbena	anexa 4B			X	X				X	X
<i>Motacilla cinerea</i>	Codobatura de munte	anexa 4B		X	X					X	X

<i>Motacilla alba</i>	Codobatura alba	anexa 4B			X	X				X	X
<i>Lanius collurio</i>	Sfrancioc rosietic	anexa 3	anexa 1		X	X					X
<i>Oriolus oriolus</i>	Grangur	anexa 4B									
<i>Sturnus vulgaris</i>	Graur	anexa 5C	anexa 2B	X	X	X			X	X	X
<i>Garrulus glandarius</i>	Gaita	anexa 5C	anexa 2B	X	X	X				X	X
<i>Pica pica</i>	Cotofana	anexa 5C	anexa 2B	X	X	X				X	X
<i>Corvus monedula</i>	Stancuta	anexa 5C	anexa 2B	X	X	X				X	X
<i>Corvus frugilegus</i>	Cioara de semanatura	anexa 5C	anexa 2B	X	X	X				X	X
<i>Corvus cornix</i>	Cioara griva	anexa 5C		X	X	X				X	X
<i>Corvus corax</i>	Corb	anexa 4B		X	X	X				X	X
<i>Locustella luscinioides</i>	Grelusel de stof	anexa 4B			X					X	
<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	Lacar mare				X	X				X	
<i>Sylvia atricapilla</i>	Silvie cu cap negru				X	X				X	X
<i>Sylvia curruca</i>	Silvie mica				X	X				X	X

<i>Phylloscopus trochilus</i>	Pitulice fluieratoare	anexa 4B			X					X	X
<i>Phylloscopus collybita</i>	Pitulice mica	anexa 4B			X	X				X	X
<i>Ficedula parva</i>	Muscar mic	anexa 3	anexa 1		X					X	X
<i>Muscicapa striata</i>	Muscar sur	anexa 4B			X	X				X	X
<i>Sylvia communis</i>	Silvie de camp		anexa 1,2B		X	X					X
<i>Sylvia curruca</i>	Silvie mica				X	X					X
<i>Acrocephalus scirpaceus</i>	Lacar de stof				X		X				
<i>Oenanthe oenanthe</i>	Pietrar sur				X				X	X	X
<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	Codros de padure	anexa 4B			X	X					X
<i>Phoenicurus ochruros</i>	Codros de munte	anexa 4B			X	X					X
<i>Luscinia megarhynchos</i>	Privighetoare roscata				X	X					X
<i>Erithacus rubecula</i>	Macaleandru	anexa 4B		X	X	X					X

<i>Turdus merula</i>	Mierla		anexa 2B	X	X	X					X
<i>Turdus pilaris</i>	Cocosar	anexa 5C	anexa 2B	X							X
<i>Poecile palustris</i>	Pitigoi sur			X	X	X					X
<i>Cyanistes caeruleus</i>	Pitigoi albastru			X	X	X					X
<i>Periparus ater</i>	Pitigoi de bradet			X							X
<i>Parus major</i>	Pitigoi mare			X	X	X					X
<i>Aegithalos caudatus</i>	Pitigoi codat	anexa 4B			X	X					X
<i>Remiz pendulinus</i>	boicuș	anexa 4B									
<i>Passer domesticus</i>	Vrabie de casa			X	X	X				X	X
<i>Passer montanus</i>	Vrabie de camp			X	X	X				X	X
<i>Fringilla coelebs</i>	Cinteza			X	X	X					X
<i>Fringilla montifringilla</i>	Cinteza de iarna			X							X
<i>Carduelis carduelis</i>	Sticlete	anexa 4B		X	X	X					X
<i>Carduelis cannabina</i>	Canepar	anexa 4B		X	X	X					X

<i>Miliaria calandra</i>	Presura sura	anexa 4B		X	X	X					X
<i>Plectroph enax nivalis</i>	Pasarea omatului			X						X	

Specii de fauna altele decât păsări

Categorie de organisme	Nume românesc	Nume științific	Lac	Diguri beton	Diguri înierbate/pajiște/tufărișuri	Canal vecinătate - vest
Pești - informații de la pescari	Biban	<i>Perca fluviatilis</i>	X			
	Crap	<i>Ciprinus carpio</i>	X			
	Caras	<i>Carassius gibelio</i>	X			
	Știucă	<i>Esox lucius</i>	X			
	Somn	<i>Silurus glanis</i>	X			
	Roșioară	<i>Scardinius erythrophthalmus</i>	X			
	Babușca	<i>Rutilus rutilus</i>				
	Biban soare	<i>Lepomis gibbosus</i>	X			
	Boarâă	<i>Rhodeus sericeus amarus</i>				
	șalău	<i>Sander lucioperca</i>	X			
	Ghiborț	<i>Gymnocephalus cernua</i>				
	Mreana	<i>Barbus barbus</i>				
Amfibieni	Broască râioasă verde	<i>Bufo viridis</i>	X	X	X	X

	Broască mare de lac	<i>Rana ridibunda</i>	X	X		X
	Brotăcel răsăritean	<i>Hyla orientalis</i>			X	X
	triton comun	<i>Lissotriton vulgaris</i>				X
Reptile	Șarpe de casă	<i>Natrix natrix</i>	X	X	X	X
	Șarpe de apă	<i>Natrix tesellata</i>	X	X	X	X
	Gușter	<i>Lacerta viridis</i>		X	X	
	Șopârla de câmp	<i>Lacerta agilis</i>			X	
	Șopârla de ziduri	<i>Podarcis muralis</i>		X		
	Țestoasă de apă	<i>Emys orbicularis</i>	X			X
Mamifere	Chițcan	<i>Sorex araneus</i>			X	
	Arici	<i>Erinaceus roumanicus</i>			X	
	Șoarece de câmp	<i>Microtus arvalis</i>			X	
	Șoarece de casă	<i>Mus musculus</i>			X	
	Șobolan cenușiu	<i>Rattus norvegicus</i>	X		X	
	Liliac de amurg	<i>Nyctalus noctula</i>				
	Pipistrel mic	<i>Pipistrelus pipistrelus</i>				
	Liliac comun mare	<i>Myotis myotis</i>				
	Vulpe	<i>Vulpes vupes</i>			X	
	Vidră	<i>Lutra lutra</i>	X			X
	Nevăstuică	<i>Mustela nivalis</i>			X	
	Hermelină	<i>Mustela erminea</i>				X

PROPUNERI DE AMENAJĂRI PENTRU EDUCAȚIE ECOLOGICĂ

I. Traseu tematic-educativ

Descriere

- Pe traseul educativ vor fi amplasate panouri explicative cu privire la biodiversitatea și intoricul amenajării lacului, rolul lacului pentru biodiversitate, tipurile de habitate, vegetație, speciile de nevertebrate, pești, amfibieni, reptile, păsări și mamifere care se pot întâlni în lac și pe diguri.
- Se poate evidenția în panouri rolul lacurilor pentru microclimatul zonei, modul cum pot ajuta la fixarea carbonului prin producția algală și se pot arăta amenințările produse de modificările climatice asupra lacurilor.
- Câteva panouri vor conține informații despre speciile care aduc avantaje oamenilor cum sunt insectele polenizatoare, păsările insectivore, lilieci etc. precum și unele specii care aduc disconfort țânțarii, rozătoarele, speciile invazive. Se vor arăta modul de interacțiune dintre speciile considerate utile omului și speciile considerate de om dăunătoare și modul cum îmbunătățirea condițiilor de viață a primelor poate ajuta considerabil la combaterea celorlalte fără folosirea în exces a substanțelor chimice.
- Se vor evidenția prin panouri diferențele dintre malul nordic și vestic, bogate în biodiversitate și malul estic, foarte sărac datorită zonei industriale și a cartierelor aglomerate.
- Se poate realiza o broșură-ghid a traseului cu informații suplimentare care să fie distribuită în viitor la un centru de vizitare sau punct de informare.
- Panourile vor fi amplasate la distanțe de 50-100 de metri între ele, în funcție de locurile de interes și informațiile conținute. Locurile de interes, designul, numărul de panouri precum și conținutul în informație ale acestora vor fi subiectul concursului de amenajare.

Panourile vor fi realizate din lemn și materiale prietenoase cu natura (material plastic reciclat 100%) iar broșurile vor fi tipărite pe hârtie reciclată și folosind cerneluri ecologice.

Amplasare

Traseul educativ poate fi amplasat pe promenada lacului și trebuie să cuprindă și Insula.

Zonele cu care se suprapune: Zona 1, Zona 2, Zona 3a, Zona 3b, Zona 3c, Zona 4, Zona 5 și Zona 6.

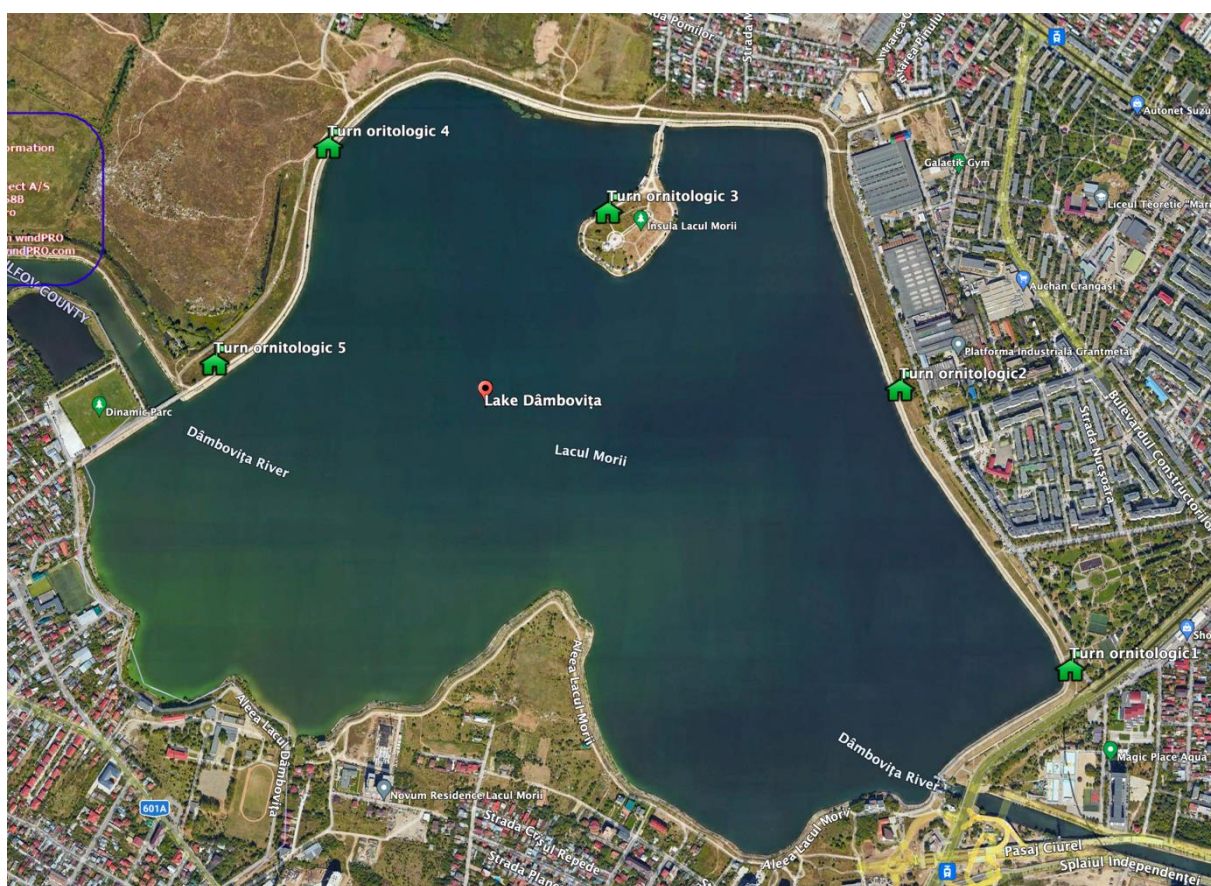
I. Turnuri de observații ornitologice

Descriere

- Având în vedere importanța ornitologică a Lacului Morii, unele dintre cele mai utile elemente de infrastructură vor fi Turnurile de Observații Ornitologice.
- Turnurile vor avea înălțimea de minim 4 m.
- Aspectul, materialele, variantele constructive, proiectul va fi subiectul concursului de amenajare.
- În interiorul turnurilor vor fi amplasate panouri de identificare a speciilor de păsări care pot fi observate din turnuri.

Număr și amplasare

- Se vor gândi un număr de circa 5 turnuri de observație cu amplasare aproximativă sugerată în figura 12.

Figură 2 propunere amplasare turnuri observație

- Zonele în care propunem amplasarea: TO1 – Zona 2, TO2 – Zona 3b, TO3 – Zona 4, TO4 și TO5 în Zona 6.
- Suplimentare se mai poate amplasa un turn de observație în Zona 5.

II. Observator ornitologic la sol

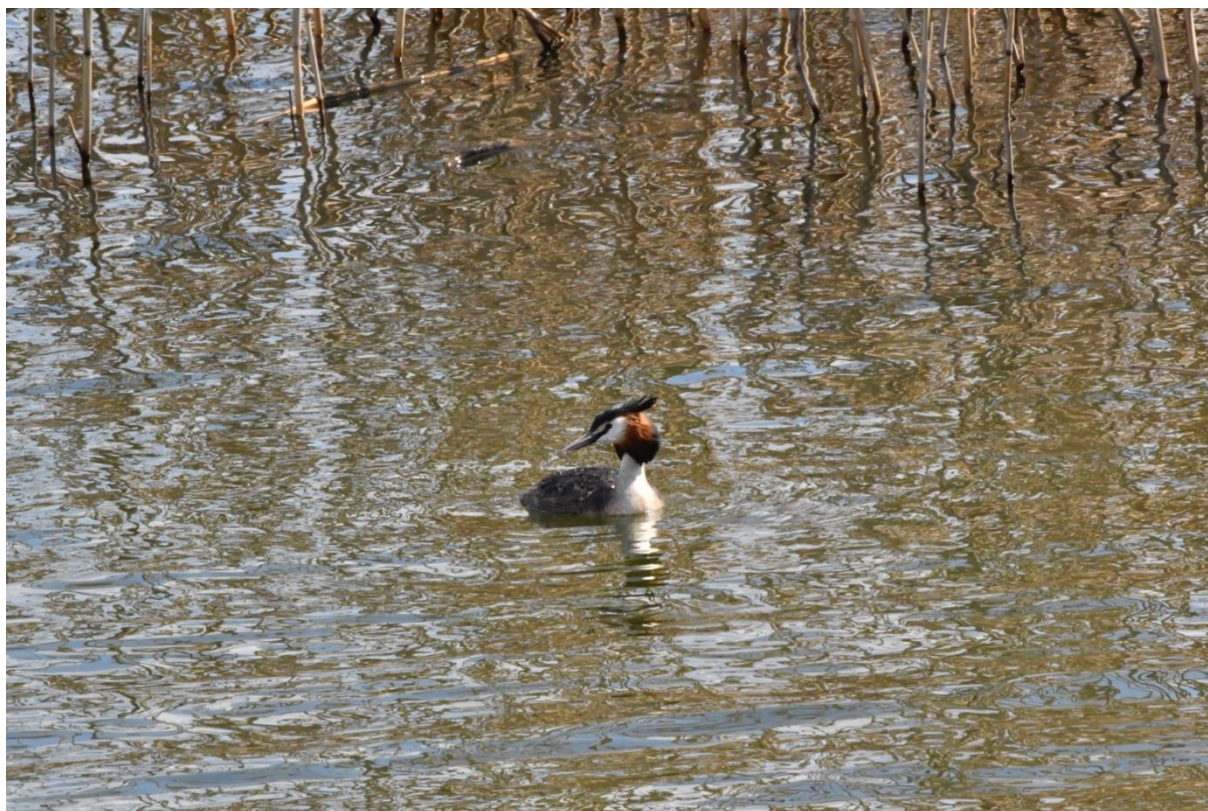
Cea mai importantă zonă pentru observații ornitologice este o mică suprafață acoperită cu stuf folosită intens de diferite specii de rațe, corcodei, lebedă de vară, cormoran mic, lișiță, găinușă de baltă etc. aflată în imediata apropiere a malului nordic, la aproximativ 350 m vest de istmul prin care insula este conectată de mal.

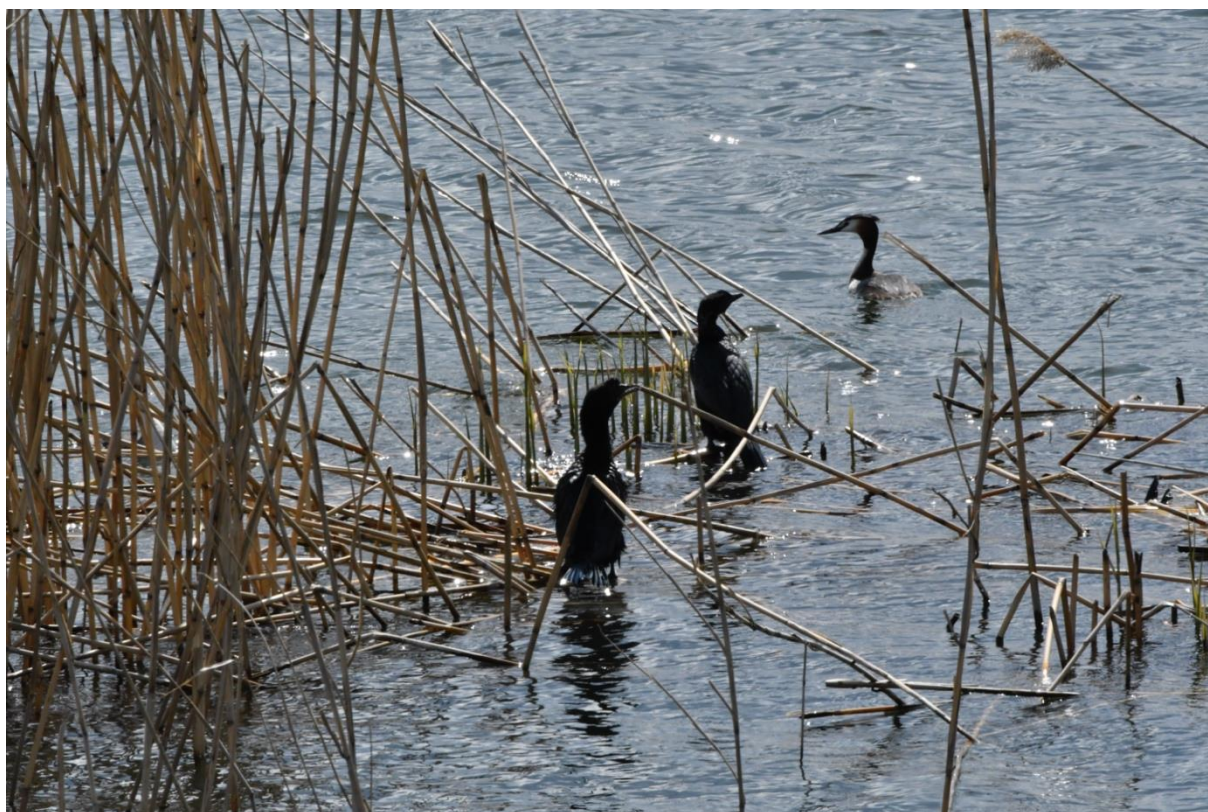
Figură 3 Zonă stufizată – Lacul Morii. Foto Călin Hodor

Figură 4 Cormoran mic - în zona stufizată – Lacul Morii. Foto Călin Hodor

Figură 5 Corcodel mare - în zona stufizată – Lacul Morii. Foto Călin Hodor

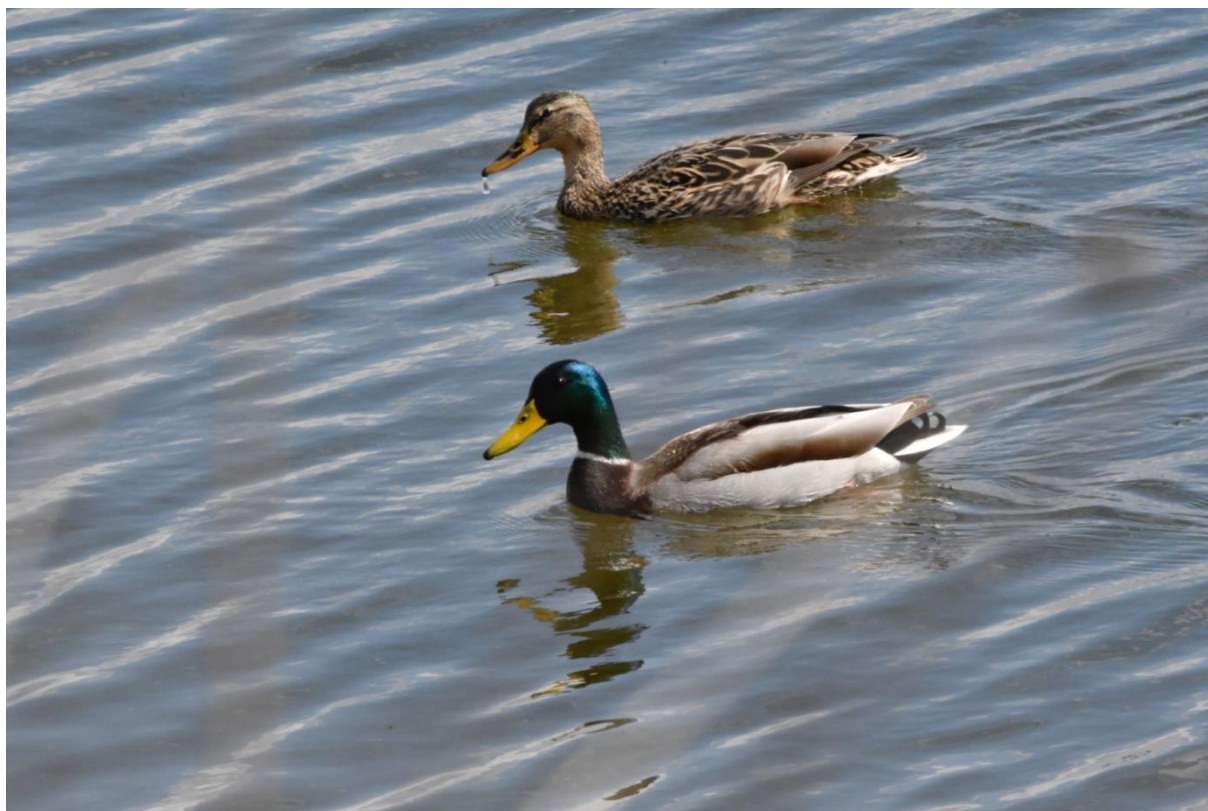
Figură 6 cormoran mic și corcodel mare - în zona stufizată – Lacul Morii. Foto Călin Hodor

Figură 7 rață cu cap castaniu, corcodel mare și cormoran mic - în zona stufizată – Lacul Morii. Foto Călin Hodor

Figură 8 cormoran mic, rață cu cap castaniu, corcodel mare - în apropiere de zona stufizată – Lacul Morii. Foto Călin Hodor

Figură 9 rață mare - în zona stufizată – Lacul Morii. Foto Călin Hodor

Figură 10 lișiță - în zona stufizată – Lacul Morii. Foto Călin Hodor

Figură 11 egretă mică - în zona stufizată – Lacul Morii. Foto Călin Hodor

Figură 12 codobatură galbenă - în zona stufizată – Lacul Morii. Foto Călin Hodor

Descriere

- În zona amintită se propune un observator de păsări la sol (birdwatching hide) acoperit, care să aibă lungimea de minim 20 m să fie prevăzut cu ferestre de observație dispuse la diferite înălțimi, dotate cu pervazuri largi pentru carnetele de notițe sau sprijinirea telescopului sau a coatelor în timpul observațiilor cu binoclu.
- La interior trebuie prevăzut cu bănci dispuse la înălțimi diferite în funcție de înălțimea ferestrelor de observație.
- Observatorul va fi prelungit la ambele capete cu garduri de mascare pentru ca vizitatorii să nu fie observați de păsări.
- Modelul și soluțiile constructive vor fi subiectul concursului de amenajare.

Număr și amplasare

- Propunem un observator ornitologic la sol cu amplasare aproximativă sugerată în figura de mai jos.

Figură 13 amplasare aproximativa observator ornitologic la sol

Zonele în care propunem amplasarea – Zona 5

III. Creșterea în suprafață a zonei stufizate

Descriere

- Având în vedere importanța zonelor cu stuf, arătată la punctul III propunem creșterea zonei acoperite cu stuf prin creșterea artificială a fundului lacului în zona propusă prin depunere de pământ excavat pentru alte obiective.
- În zonele nou apărute vor cuibări specii de interes conservativ cum sunt eretele de stuf, stârcul pitic, stârcul roșu, egreta mare, grelușel de stuf, creșteț, diferite specii de rațe.

Număr și amplasare

- O zonă de aproximativ 10 hectare.

Figură 14 zonă propusă pentru stufizare

IV. Adăposturi lilieci

Lilieci sunt printre cele mai utile animale care pot fi întâlnite în mediul urban datorită cantităților mari de țânțari și molii pe care le consumă noaptea.

Din cauza toaletărilor excesive, dispariției arborilor scorburoși și refacerii fațadelor blocurilor de locuințe prin programele de creștere a eficienței energetice au dispărut o mare parte din adăposturile folosite de lilieci fapt care a produs scăderea numărului liliecilor din zonele urbane.

Promenada malului estic este foarte săracă în elemente de biodiversitate sau structuri care să permită instalarea cel puțin pe timpul verii a unor populații mari de lilieci, deosebit de folositori pentru reducerea insectelor care creează disconfort locuitorilor din cartierele învecinate sau a insectelor care în anumite condiții pot fi dăunătoare arborilor sau altor plante din spațiile verzi învecinate lacului.

Propunem astfel instalarea adăposturilor artificiale pe stâlpii de iluminat public, în special în zona promenadei de pe malul estic al lacului.

Descriere

- Adăposturile de lilieci sunt structuri artificiale care pot fi făcute din lemn sau alte materiale, având dimensiuni variate.

Număr și amplasare

Figură 15 zona promenadei de pe malul estic al Lacului Morii - foto Călin Hodor

- Propunem amplasarea de adăposturi pentru lilieci pe fiecare stâlp de iluminat public sau minim un adăpost la doi stâlpi pe toată promenada sau cel puțin pe cea de pe malul estic și nordic, zonele 1, 2, 3a, 3b și 3c

V. Plantarea spațiilor verzi de pe diguri

- Sugerăm plantarea cu spațiilor verzi cu specii de arbori, arbuști și plante ierboase cu flori atractive pentru insectele polenizatoare: albine, bondari, fluturi etc.
- Speciile vor fi astfel alese încât să nu aibă caracter invaziv.
- Se va evita însămânțarea cu iarbă tip gazon, iar în cazul în care se va însămânța gazon, se vor lăsa „insule” de specii din flora spontană neinvazive, sau se vor însămânța/planta specii atractive pentru polenizatori.
- Aceste „insule” de biodiversitate din „marea” sterilă a gazonului, sau zonele care vor rămâne necosite vor fi însoțite de mici panouri explicative asupra rolului polenizatorilor.
- În aceste zone nu se vor face cosiri sau se a cosi doar după scuturarea semințelor.

VI. Platforme plutitoare pentru cuibărirea chirelor și pescărușilor

Cu toate că Lacul Morii este cel mai mare lac din București, acesta este foarte sărac în locuri propice de cuibărit, stufării, insule, zona cu arbori etc.

Chirele, chirighițele și pescărușii sunt apariții comune în timpul perioadei de cuibărit însă nu găsesc locuri propice pentru amplasarea coloniilor.

Exemple din multe țări arată faptul că aceste specii acceptă cu succes să cuibărească pe platforme artificiale.

Descriere

- Platformele trebuie să aibă dimensiuni de minim 12 m/6 m, amplasate pe flotoare, ancorate pe fundul lacului ideal cu ajutorul pilonilor.
- Pe suprafața platformelor se depune un strat de nisip și pietriș precum și structuri care să permită puilor mici să se ascundă de potențialii prădători așa cum este vânturelul roșu, o specie comună în zonă.
- La marginile platformei se instalează un gard din plasă de sârmă.

- Pentru încurajarea cuibăritului, după amplasarea platformei plutitoare se amplasează machete de lemn (atrape) care să imite forma și culoarea speciilor.

Număr și amplasare

- Propunem un număr de 6-10 platforme plutitoare de cuibărire, dispuse în dreptul observatoarelor ornitologice la o distanță de aproximativ 100 m de mal dând astfel posibilitatea observării coloniilor de către pasionații de natură și monitorizării acestora de specialiști.
- Accesul pe platforme și în apropierea acestora va fi interzisă la o distanță mai mică 75 m de acestea. Platformele vor fi balizate cu semne de avertizare și cu bariere tip șnur astfel ca vizitatorii care vor naviga cu mici ambarcațiuni turistice (bărci cu vâsle, cu pânze, plăci SUP, plăci windsurf etc) să fie înștiințați de interdicție.

VII. Amenajarea Insulei

Unul dintre cele mai importante obiective turistice va fi *Insula*.

În prezent insula este acoperită de vegetație spontană și construcții abandonate de mici dimensiuni.

Acest obiectiv poate să fie amenajat în așa fel încât să devină un adevărat centru de vizitare în aer liber în care să fie prezentată și interpretată biodiversitatea către publicul interesat.

VIII.1. Construirea unui centru de vizitare cu punct de alimentație publică tip cafenea

Astfel de centre de vizitare au fost construite în majoritatea rezervațiilor din Uniunea Europeană și reprezintă obiective extrem de vizitate și o sursă de venit importantă și constantă pentru administratorii zonelor naturale.

Descriere

- Clădirile centrelor de vizitare trebuie realizate prin perfecta încadrare ale acestora în mediul natural în care sunt construite.
- Proiectul și soluția constructivă va face obiectul unui concurs viitor.

- La interior va exista o secțiune educativă tip sală de prezentare multimedia, sală de conferințe, cafenea, magazin cu produse naturale și a celor dedicate iubitorilor naturii (cărși de specialitate și ghiduri, semințe de plante polenizatoare, cuiburi artificiale, adăposturi pentru lilieci, hrănituri, hrană pentru păsări sălbatice, jucării de pluș etc).
- Ferestrele trebuie prevăzute cu elemente anti coliziune pentru a preveni rănirea păsărilor.
- La centrul de vizitare se poate face o expoziție permanentă cu atracțiile naturale ale Bucureștiului, parcurile și grădinile publice, Grădina Zoologică, Parcul Natural Văcărești, aflat la celălalt capăt al Dâmboviței, Muzeul Antipa etc.

Număr și amplasare

- Un centru de vizitare
- Pe insulă în apropiere de unul dintre maluri, ideal spre zona stufizată
- În fața terasei se poate amplasa o platformă de cuibărire la o distanță de 75-100 m.

VIII.2. Construirea unei colonii artificiale pentru lăstuni de mal

Descriere

- Toate speciile de rândunică sunt recunoscute ca fiind foarte importante pentru controlul țânțarilor, a multelor și ale altor insecte care produc disconfort și uneori daune.
- Una dintre speciile care suferă din lipsa locurilor de cuibărit este lăstunul de mal (*Riparia riparia*)

Figură 16 Lăstuni de mal *Riparia riparia*, la colonie - foto Călin Hodor

- Zona Lacului Morii nu are maluri lutoase și astfel cartierele din jur sunt văduvite de prezența acestei specii.
- Lăstunii de mal sunt una dintre speciile care colonizează ușor structuri artificiale special construite pentru ele.
- Proiectarea unei astfel de structuri și soluția constructivă vor fi subiectul concursului de amenajare.
- Prezentăm mai jos un exemplu de colonie artificială pentru lăstuni de mal.

Număr și amplasare

- colonie artificială vizitabilă pe malul lacului în apropiere de centrul de vizitare.

VIII.3. Realizarea unei „Grădini a polenizatorilor”

Descriere

- așa numită grădina a polenizatorilor cu o colecție de plante din flora spontană și din flora alohtonă neinvazivă poate fi construită în unul dintre zonele mărginite de aleile existente.
- Se vor amplasa panouri explicative și de identificare a speciilor.
- Se vor amplasa așa numite Hoteluri de Insecte așa cum este ilustrat în imaginea următoare.

Număr și amplasare

O suprafață de maxim o jumătate de hectar.

VIII.4. Realizarea unui „iaz sălbatic”

Iazurile sălbatice de mici dimensiuni sunt deosebit de importante ca locuri de reproducere al amfibienilor, libelulelor și a altor specii dependente de ape puțin adânci.

Descriere

- Se va realiza un iaz prin excavare cu dimensiuni de maxim 25 m/15 m, cu margine neregulată cu o adâncime maximă de 70-80 cm și zone cu adâncimi variabile.
- Unul dintre maluri va fi realizat sub formă de mlaștină.
- Se vor planta specii caracteristice bălților și lacurilor mici

Număr și amplasare

- Un iaz sălbatic în apropiere de Centrul de Vizitare pentru a putea fi folosit în activitățile educative cu copiii.